

گذری بر «برج سکوت» اثری از «حمیدرضا منایی»

آدم‌هایی گرفتار غول اعتیاد وساکن هیچ‌آباد!

سمیرا چوبداری

خبرنگار

برج سکوت داستانی نو و تفکر برانگیز از نویسنده معاصر، حمیدرضا منایی است. این کتاب که در سه جلد با نام‌های نمایش مرگ، دیوار شیشه‌ای و در مرز دیدار روشن‌ان توسط انتشارات نیستان به چاپ رسیده، نمایشی تمام‌عیار از واقعیتی تلخ و عادی انگارانه به نام اعتیاد است. این داستان قصه‌ای ۴۰ ساله از نوستالژی‌های دهه ۶۰ و کلی خاطره‌ها را مرور می‌کند. زبان قصه ساده اما تلخ است. نویسنده با تبحری مثال‌زدنی طوری قصه را پیش می‌برد که تمام عواملی را که یک شخص را به اعتیاد می‌کشاند بیان کرده. با این حال قصه مملو از حالت درام و عناصر داستانی بوده و بسیار گیراست. هر سطر پر از ماجراست و خواننده کنجکاوانه رویدادهای قصه را دنبال می‌کند. «حرمه، شیطان، پله، آمریکایی، موش، دهنی و گوشتی...» اینها نام برخی شخصیت‌های داستان است که لحن هر کدام مطابق با نقش و موقعیتش در داستان به زیبایی و ظرافت بیان شده‌است.

درباره نویسنده

حمیدرضا منایی متولد ۱۳۵۵ است. او برای نوشتن برج سکوت هفت سال تحقیق و پژوهش کرده‌است. برای چاپ کتابش یک سال و نیم به دنبال ناشر گشته و در این راه سختی‌ها و موارث‌های بسیاری دیده‌است. در جایی اشاره کرده که محل زندگی دوران کودکی‌اش جایی بود شبیه هیچ‌آباد در برج سکوت. برخی از دوستانش در دام اعتیاد می‌افتند و حتی خیلی‌های‌شان در این مسیر جان‌شان را از دست می‌دهند. گفته می‌شود شاید این کتاب ادای دینی باشد به آنها و تمام کسانی که شاید مسیر اشتباه را برگردند. وی افزود، یک جفایی در حق کتاب شد آن‌هم این بود که موضوع کتاب را به اعتیاد تقلیل دادند. در حالی که برج سکوت درباره ۴۰ سال جامعه‌است. مسائل حاشیه‌نشینی را بیان می‌کند و آدم‌های در حاشیه را به متن می‌کشاند. او اظهار امیدواری کرد مخاطب پس از خواندن کتاب احساس خوبی خواهد داشت.

داستان برج سکوت

داستان این کتاب با زاویه دید اول شخص جذابتی بی‌نظیر به قصه داده‌است. طوری که خواننده با تمام وجود تلخ و شیرین قصه را می‌چشد. درد را لمس می‌کند. هیجان را می‌فهمد و انگار لابه‌لای سطرها و دوشادوش راوی نفس می‌کشد. راوی جوانی تحصیلکرده است که کاری مطابق با رشته‌اش پیدا نکرده و در دفتر یک رستوران معمولی مشغول به کار است. او به بیماری اعتیاد دچار شده و نمی‌تواند از این بحران خود را بیرون بکشد.

داستان این

کتاب با زاویه

دید اول شخص

جذابتی

بی‌نظیر به قصه

داده‌است.

طوری که خواننده

با تمام وجود تلخ

و شیرین قصه را

می‌چشد

که در دام اعتیاد افتاده توقع لفظ قلم حرف زدن نباید داشت. در این کتاب شخصیت‌ها با لحن خاص خودشان به خوبی ایفای نقش می‌کنند و داستان را پیش می‌برند. بنابراین کتاب برای افراد بالای ۱۶ سال توصیه می‌شود. البته با تمام این تفاسیر این کتاب از فیلتر ممیزی گذشته و مجوز لازم را اخذ کرده‌است. فکر می‌کنم حتی اگر کسی در آستانه اعتیاد هم اگر باشد با خواندن این کتاب حتماً قطعاً مسیرش را از اعتیاد جدا خواهد کرد.

برج سکوت نقطه عطفی در ادبیات ایران

سیدمهدی شجاعی با اشاره به آثاری که نقطه عطف تاریخ ادبیات هستند، بیان کرد: «آثار ارجمند در عرصه ادبیات زیاد است و نویسندگان ارجمند هم زیاد هستند اما برخی آثار وجود دارد که جنبه نقطه عطف دارند.» او درباره ویژگی رمان «برج سکوت» توضیح داد: «این اثر در عرصه ادبیات داستانی برایم چنین حسی داشت و در همان ۱۰۰ صفحه اول احساس کردم با اتفاق متفاوتی روبه‌رو هستم. این اثر به نظرم مختصات و ویژگی‌های خاصی دارد؛ نویسنده بدون استفاده از قواعد ارسطویی، گره‌افکنی‌ها و ایجاد تعلیق و کشش‌های مرسوم، مخاطب را جذب می‌کند تا آنجا که نمی‌تواند کتاب را زمین بگذارد.

نقد اجمالی

کتاب برج سکوت با زبانی گزنده و صریح از واقعیتی سخن گفته که در ادبیات کمتر به آن پرداخته شده است. شاید در ابتدا خوانش کتاب سخت باشد اما با صبوری و گذر از چند صفحه اول خواهید دانست آنچه پیش روی شماست. اثری بسیار متفاوت و خاص است. فلش بک‌هایی که در داستان موجود است یکی از جذایب‌های داستان است. این موضوع به هنجرویان نویسنده کمک خوبی خواهد بود. آنها با خواندن این کتاب به خوبی تکنیک فلش بک را درک خواهند کرد.

جمع‌بندی

کتاب برج سکوت هنوز آن‌گونه که باید دیده نشده است. این اثر یکی از بهترین کتاب‌هایی بود که در بین داستان‌های ایرانی خواندم. مانند دیدن یک فیلم برایم شیرین بود. من شما را به هیچ فوت وقتی توصیه به خواندن این کتاب جذاب می‌کنم.

وضعیت نامناسب ادبیات دینی حوزه کودک و نوجوان

شبکه‌های اجتماعی بیشتر وقت مردم را به خود اختصاص

داده و سبب شده است مطالعه

کتاب قدری به حاشیه

برود. هر قدمی که در حوزه

گسترش فرهنگ کتابخوانی

در کشور برداشته

شود، شایان

قدردانی

است.

ذائقه مخاطب با بهره‌گیری از هنر طراحی و گرافیک و با کیفیت منتشر شود.

دکتر طاووسی مسرور معتقد است برگزاری پویش‌های مطالعاتی در سطح ملی کاری بسیار پسندیده است؛ چراکه کتابخوانی در کشور ما وضعیت مناسبی ندارد و کتاب‌رقبای مختلفی پیدا کرده است. فضای مجازی، انواع سایت‌ها و

وی افزود: الگوسازی برای این نسل در قالب داستان کوتاه یا رمان انجام نشده یا اگر هم انجام شده کافی نیست. در این حوزه، میدان در اختیار الگوهای شرقی و غربی قرار گرفته است. البته تلاش‌هایی در این حوزه انجام گرفته و آثار خوبی هم روانه بازار کتاب شده است که باید بیش از اینها تلاش شود. باید آثار جذاب در محتوا متناسب با

سعید طاووسی مسرور، نویسنده و پژوهشگر حوزه تاریخ اسلام و تشیع و عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی به خبرگزاری مهر گفت: وضعیت ادبیات دینی در حوزه کودک و نوجوان چندان مناسب نیست و این وضعیت در سطح بزرگسالان به مراتب بهتر از ادبیات دینی کودک و نوجوان است. در حوزه ادبیات دینی کودک و نوجوان بیشتر آثار ترجمه هستند. داستان‌های ملی ما مثل شاهنامه یا سایر ظرفیت‌های منابع مذهبی ما برای کودکان و نوجوانان چنانچه باید و شاید مورد استفاده قرار نگرفته است.